

Asuminen & Yhteiskunta

3/2012

*Keinoja
pääkaupunkiseudun
asuntopulaan?*

s. 3

*Tehdas lähtee
- mitä nyt Salo?*

s. 4

*Asumistuki
- pienituloisten
tuki*

s. 5

ASUKASLIITTO RY

Meripellontie 11 C, 00910 Helsinki
050 3391150, asukasliitto@asukasliitto.fi
www.asukasliitto.fi
Tapaamiset vain ennalta sovittuina.

PERUSTETTU VUONNA 1974, jäsenenä on 127 perusyhdistystä ympäri Suomea ja lisäksi henkilöjäseniä ympäri Suomen.
Jäsenmaksu 20 euroa/henkilöjäsen. Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen alkaen 25 euroa.
Liitto julkaisee Asuminen & Yhteiskunta -lehteä.
Toiminnanjohtaja Villo Pertti, p. 040 742 50 33, pvillo1@gmail.com
Astrakaaninkuja 1 B 27, 00980 Helsinki

ASUKASLIITTO TOIMII hyvän, kohtuuhintaisen ja terveellisen asumisen puolesta ja asukkaita palvelevan, kestävä kehityksen ratkaisut huomioivan asuin ympäristön puolesta.

ASUKASLIITTO YHDISTÄÄ asukasyhdistykset ja muut yhteisöt, vuokra-asukkaat, omistusasukkaat, osaomistusasukkaat, omakotitaloasukkaat valtakunnallisesti vaikuttavaksi liitoksi ja verkottaa ne kansainvälisiin organisaatioihin.

ASUKASLIITTO REAGOI Nopeasti asuntopoliittikan muutoksiin ja tuo esiin asukkaiden näkökulman. Asukasliitto osallistuu ja vaikuttaa valtakunnalliseen päätöksentekoon.

ASUKASLIITTO SEURAA asumisen kehityssuuntia Euroopassa voidakseen edistää hyvien ja torjua huonojen vaikutusten siirtymistä Suomeen.

ASUKASLIITTO NEUVOO vuokra-asukkaita, asuntoyhtiön osakkaita, asukkaiden yhdistyksiä, asukas- ja talotoimikuntia asumisterveys- ja asumisympäristöasioissa.

ASUKASLIITTO KOULUTTAA teemapäivillä, seminaareissa, taloyhtiöiden koulutus- ja informaatiotapahtumissa sekä asukas- ja talotoimikuntien tapaamisissa.

ASUKASLIITTO RY:N HALLITUS 2011–2012

Puheenjohtaja Rantanen Tarja, p. 040 568 99 81, asukasliitto@asukasliitto.fi, tarja.rantanen@pp6.inet.fi

Varapuheenjohtaja Hänninen Tuula, p. 041 705 69 71, tuula.hanninen@windowslive.com, Kaivonkatsojantie 3 i 128, 00980 Helsinki

Hallituksen jäsenet

Anttonen Pasi, p. 045 124 58 36, pade43@hotmail.com
Duncker Hans, p. 050 308 23 21, hans.duncker@luukku.com
Forssen Armi, p. 050 406 07 09, owe.forssen@elisanet.fi
Harjunpää Seppo, p. 040 772 16 79, seppoharjunpaa@gmail.com
Kejonen Eira, p. 041 584 15 54, linnunlalu@gmail.com
Klemetti Veli-Heikki, p. 050 360 40 22, vklemett@welho.com
Matinlassi Erkki, p. 044 335 51 47, erkki.matinlassi@sange.fi
Montonen Pasi, p. 0400 628 132, pasi.montonen@pp1.inet.fi
Nikula Unto, p. 040 580 62 68, unto.nikula@gmail.com
Sandberg Tiina, p. 044 549 65 15, torrakko@yahoo.com
Tasanen Jari, p. 050 377 04 28, jari.tasanen@pp.inet.fi
Toukoniemi Matti, p. 050 342 63 83, matti.toukoniemi@pp.inet.fi
Väätäinen Juha, p. 040 768 09 74, maestro@juhavaatainen.info

ASUKASLIITON PUHELINNEUVONTA

0600-97272 puhelun hinta on 1,68 e/min + pvm
Asumisalan neuvontaa vuokra-, omistus-, osaomistus- ja asumisoikeusasioissa. Puhelinneuvonta on jäsenille kuuluva etuoikeus normaaleilla puhelinverkkohinnoilla.

Jäsenten oma neuvontapuhelin p. 050 3391150.

Asuminen & yhteiskunta 3/2012

Päätoimittaja: Tarja Rantanen

Vastaava toimittaja: Risto Kolanen ja Unto Nikula

Numerossa avustivat: Hans Duncker, Teea Jäske, Veli-Heikki

Klemetti, Outi Lithen ja Satu Simonen. Etukannen iso kuva:

Marika Perälä, Salo-kuva; Arto Mäkinen.

Ulkoasu: Pia Laulainen, numeron 3/2012 taitto: Asmo Koste

Painopaikka: Upc-Print, Vaasa

ISSN 0789-2012

Oma koti hurjan kallis

Suomen suvi on taas kerran osoittanut monimuotoisuutensa, rehevänä kukintana, satoisina marjamättäinä ja kullankeltaisina kantarelliryppäinä.

Suomen suvessa on myös voinut käydä tutustumassa asunto- ja mökkimessuihin.

Tarjolla on ollut mitä hienoimpia asuntoja ja huviloita, joihin on kaikenlaisen kikkailun kautta saatu myös huimat neliöhinnat. Ekologisuus ja energiatehokkuus on usein jäänyt vain pintapuoliseksi raapaisuksi.

Asuminen on Suomessa tehty kalliiksi kaikille, asuimme sitten omassa, asumisoikeus-, osaomistusasunnossa tai vuokralaisena. Niin monien ihmisten tuloista menee suurin osa pelkästään asu-

misen kustannuksiin.

Hurjan suuret asumisen kustannukset määrittävät myös liiaksi suomalaisten valinnan mahdollisuuksiin omassa asumismuodossa.

Asukasliitto tulee varmasti tekemään uusia aloitteita hillitsemme alati nousevia asumiskustannuksia. Tässä lehdessä on paljon uunituoret asiaa vuokra-asumisen hinnasta, Kelan tuetusta asumisesta, seminaaripaikkakunta Salon tilanteesta tehtaan lopettamisen jälkeen ja paljon, myös alueellisia, uutisia asumisesta Suomessa.

Tule Sinäkin Asukasliiton toimintaan mukaan. Oman kodin tulisi olla sisällöltään kallis ei hurjan kallis!

Suosittelena syyslukemiseksi **Roope Lipastin** kirjoittaman Ra-

janaapuri-kirjan. Hauskuutta riittää naapuruussuhteista ja tolkutoman kalliista liimapuusta!

Syysterveisin

Tuula Hänninen

Asukasliiton varapuheenjohtaja

URDÖFÖRÄNDENS SPALT

Hem dyra hem...

Under sommaren har vi haft möjlighet att besöka bostads- och sommarstugemässor. Fantastiskt fina egenhemshus och villor har visats upp. Visst är de fina men också dyra med alla sina finesser. Energieffektiviteten och den ekologiska målsättningen har i många fall blivit yttlig kosmetik.

Boendet i Finland har gjorts dyrt, oberoende av formen, ägande, insats- eller hyresbostad. Andelen av inkomsterna som går åt till boendekostnaderna är en gång för alla för stor.

Den höga kostnadsnivån begränsar valmöjligheten av boendeformen och förorsakar ett socialt tryck, speciellt för barnfamiljer.

Asukasliitto kommer att taga nya initiativ när det gäller att få ner boendekostnaderna.

Kom också Du med i vår verksamhet.

Våra hem får vara guld värda, men inte vara oskäligt dyra!

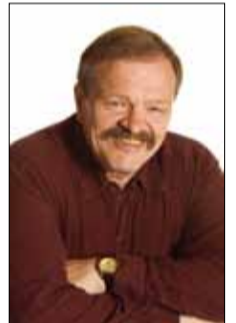
Med vänlig hälsning

Tuula Hänninen
viceordförande

Pertti Villo turvallisuuskoordinaattoriksi

Helsingin kaupungin asunnot Oy on Suomen suurin vuokranantaja. Se on vuokralaisneuvottelukunnan esityksestä nimennyt **Pertti Villon** turvallisuuskoordinaattoriksi.

HeKa Oy on asiassa edelläkävijä ja Villo soisi taloturvalisuusasian levittäytyvän koko maahan.

Kutsu Asukasliitto ry:n liittokokoukseen

lauantaina 15.9.2012 klo 17.00.
Paikka: Sokos Hotel Rikala, Asemakatu 15, Salo

Asialista:

1. Arvioidaan asunto-, ympäristö- ja aluepoliittinen tilanne, liiton tila sekä määritellään niistä aiheutuvat tehtävät. Hyväksytään liiton kehittämissuunnitelma seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi.
2. Vahvistetaan hallituksen jäsenmäärä.
3. Valitaan hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja seuraavaksi kahdeksi kalenterivuodeksi.
4. Valitaan muut liiton hallituksen jäsenet kahdeksi seuraavaksi kalenterivuodeksi.
5. Käsitellään muut liittokokoukselle esitetyt asiat.
– Säätömuutos, hallitus 15.6.2012 (3§, 4§, 5§, 6§)

Ilmoittautuminen 15.8. mennessä: asukasliitto@asukasliitto.fi tai puh. 050 339 1150.
Edustus oikeus määräytyy 30.8.2012 jäsenmaksusuoritusten perusteella.

Edustus oikeus sääntöjen 5§ perusteella liittokokouksessa päätösvaltaa käyttävät henkilöjäsenet, jäsenyhdistysten sekä muiden jäsenyhteisöjen valitsemat edustajat.

Jäsenmäärä	Edustajien määrä	Jäsenmaksut vuonna 2012
50	1 edustaja	Henkilöjäsen 20 e
51-100	2 edustajaa	Jäsenjärjestö- / yhteisöjäsenmaksut:
101- 50	3 edustajaa	1-50 jäsentä 35 e
151-200	4 edustajaa	51-100 jäsentä 40 e
201 tai enemmän	5 edustajaa	101-150 jäsentä 45 e
		151-200 jäsentä 50 e
		201- jäsentä 55 e

Kokoukselle tehtävien aloitteiden ja esitysten tulee olla toimitettuna 14 vrk ennen kokousta liiton hallitukselle os. asukasliitto@asukasliitto.fi.

Tervetuloa!
Hallitus

Vihdoinkin ratkaisuja pääkaupunkiseudun asuntopulaan?

KOVA

ASUNTOUUTINEN

Asunto- ja viestintäministeri **Krista Kiuru** (sd) väläytti Ylen ykkösaamussa 12.7. kunnille määrättyjä pakotteita, jotta ne lisäisivät vuokra-asuntojen tuotantoa. Hän pitää surullisena, että pääkaupunkiseudulla ei voi elää kohtuuhintaisesti.

Kiuru nostaa esiin kuntien ja yleishyödyllisten rakentajien haluttomuuden uusien vuokra- ja omistusasuntojen rakentamiseen. Tarjontaa on liian vähän. – Harkinnassa ovat nyt kovemmat toimet. Jos toimijoita ei ilmaannu, joudutaan miettimään pitääkö valtion ryhtyä talkoisiin mukaan.

– Ensimmäinen vastuunkantaja on kunta, joka joutuu miettimään sitä, että riittää kohtuuhintaisia asuntoja, ja jos ei vastuuta pystytä kantamaan, pitää miettiä miten voidaan vastuuta synnyttää, ministeri sanoo ruoskaa heiluttaen, mutta ei kerro vielä käytännön keinoista.

Uusi maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus on tehty. Helsingin apulaiskaupunginjohtaja **Hannu Penttilä** ehdotti talvella Infra Oy:tä valtion ja kuntien rinnalle, kun yleishyödylliset rakentajat ovat vähentäneet ARA-tuotantoa. Kysyimme kaupunki-

en johtavilta luottamustoimijoilta vastauksia isoon huoleen tulevas- ta. He ovat Espoon kaupunginhal- lituksen 1. varapuheenjohtaja **Sirpa Hertell** (vihr), kansanedustaja, Vantaan valtuuston puheenjohtaja **Antti Lindtman** (sd) ja kansanedustaja, Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtaja **Lasse Männistö** (kok).

Ks. http://yle.fi/uutiset/ministeri_valayttaa_ruoskaa_Vuokra-asuntojen_lisaamiseksi/6214911

Risto Kolonen

1. Edellisen aiesopimuksen mukaan alueen kuntien uustuotantotavoitteena oli valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa 20 %. Miksi tavoitteisiin ei päästy?
2. Millaisia toimia kaupunkisi puolesta esität ongelman ratkaisuun?
3. Mitä toivot valtion taholta ongelman ratkaisuun?

AIESOPIMUSTEN SITOVUUS

Asuntorakentamisen vauhdittamiseksi tekevät kunnat ja valtio niin sanottuja aiesopimuksia. Juridisesti näitä sopimuksia voi tulkita niin, että toteuttamatta jäänyt sopimus aiheuttaisi sopimuksen rikkojalle sanktioita. Toisaalta sopimus ei velvoita mitään sopijapuolta.

– Aiesopimus voi olla hyvinkin käyttökelpoinen, mutta jossakin tilanteessa täysin turha, juristi rajaa aiesopimuksen vaikutavuutta.

Pääkaupunkiseudulle tehtiin tällainen aiesopimus edellisen hallituksen asuntoministerin **Jan Vapaavuoren** johdolla. Sopimuksen tarkoitus määriteltiin **Vanhasen II** hallituksen ohjelmassa: ”Tavoitteena on lisätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa työvoiman saatavuuden ja elinkeinoelämän kilpailukyvyyn turvaamiseksi erityisesti kasvukeskuksissa.”

Tavoite asetettiin tuolloin kunnianhimoisesti: ”Seudullisena tuotantotavoitteena vuosina 2008–2017 on keskimäärin 12 000 – 13 000 asunnon rakentaminen vuosittain. Tavoitteena on, että alueen kunnissa uustuotannossa on valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa 20 %.” Seudulla tarkoitetaan pääkaupunkiseutua ja ns. kehyskuntia.

Sopimuksen laskennallisena tavoitteena oli noin 2 500 kortuetun uudisasunnon rakentaminen vuosittain. Tämä tavoite olisi edellyttänyt kuntia osoittamaan tuon 20 prosentin osuuden kaavoittamastaan rakennusaluearhintaan tuotantoon. Lisäksi sopimukseen kuuluu sitova lupaus 30 % tuesta uudisasuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseksi. Kaiken kaikkiaan valtio varasi sopimukseen liittyviin avustuksiin 10 miljoonaa euroa vuosittain sopimuskauden ajaksi.

Näihin tavoitteisiin ei ole päästy.

Osasyynä on sopimuksen allekirjoittamisajankohdan (keväät 2008) jälkeen alkanut yleinen talouden matalasuhdanne. Toisaalta maailmantalouden äkkikäänökset ovat saaneet rakennusmarkkinatoimijat hyvin varovaisiksi pääomien sitovuuden suhteen. Näihin aiesopimuksiin liittyvä korkotuki kun sitoo rakentamiseen laitetun rahan vähintään 20 vuodeksi vuokra-asuntoon, eikä sillä rahalla siten pääse tekemään lisää rahaa esimerkiksi ns. vapailta asuntomarkkinoilla.

Nykyisen hallituksen asuntoministeri **Krista Kiuru** on ryhtymässä voimallisiin toimiin näiden aiesopimusten toteuttamiseksi käytännössä. (UN)

Sirpa Hertell: Valtiolta joukkoliikennetukea

1. Espoo on hoitanut vastuunsa aiesopimuksissa sovitusta asunto- ja tonttitarjonnan lisäämisestä varsin mallikelpoisesti. Riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi tarvitaan koko Helsingin seutua koskeva tarkastelu. Pelkkä Helsingin, Espoon ja Vantaan asuntotuotanto ei riitä kattamaan koko seudun tarvetta vaan myös kehyskunnissa sosiaalista asuntotuotantoa on lisättävä reippaasti.

2. Espoo koostuu viidestä aluekeskuksesta, joiden tulisi tukeutua raideliikenteeseen, joko junarataan, metroon ja/tai pikaraitiotiehen. Espoossa ja koko seudulla asutusta tulee tiivistää alueille, joissa on hyvät joukkoliikennedyhteet. HSL:n esittämä kaarimalliin perustuva hinnoittelu ei tue kaikilta osin Espoon alue- ja asuntopolitiikkaa. Kalliimmalle C-vyöhykkeelle jäävien alueiden, kuten Espoon keskustan, segregatio vain pahenee.

3. Valtiolla on nyt erinomainen mahdollisuus vaikuttaa asuntotuotantoon tukemalla joukkoliikennehankkeita myös Espoossa, erityisesti raideliikenteelle, mm. metron jatkamista Matinkylästä Kivenlahteen, jotta länsimetron rakentaminen voisi jatkua ilman taukoa. Vihreiden mielestä vaaleilla valittava seutuvaltuusto pystyisi parhaiten ratkaisemaan seudullisen asuntopulan haasteet. Metropolialueelle suunnitellut kuntaliitokset eivät poistaisi asuinalueiden keskinäistä eriarvoisuutta eikä pakkoliitos lisäisi asuntotuotantoa tai vaikuttaisi asuntojen hintatasoon. Yhteistyötä asuntopolitiikassa voitaisiin lisätä. (RK)

Antti Lindtman: Uusia yleishyödyllisiä toimijoita

1. Talouden suhdanteet toki vaikuttivat kokonaistavoitteeseen, mutta vuokra-asuntotuotannon laahaaminen on myös toimijoiden tahdon puutteesta kiinni. Suurin osa Helsingin seudun 14 kunnasta ei päässyt lähellekään asetettua tavoitetta, Mäntsälä, Pornainen ja Kirkkonummi pahnana pohjimmaisina.

2. Aiesopimusten yhteydessä on harkittava porkkanan lisäksi keppiä niille kunnille, jotka eivät edes yritä päästä tavoitteisiin. Ongelmaksi muodostuu myös se, että myös yleishyödyllisten toimijoiden hintataso ylittää kipukynnyksen monin paikoin. On syytä ohjata valtion vähäinen tuki kuntien ja joidenkin aidosti yleishyödyllisten toimijoiden tuotantoon. Kuntien omien yhtiöiden tuotantotavoitteita olisi nostettava. Olisiko seudun kuntien ja valtion yhteistyöllä mahdollista synnyttää uusia yleishyödyllisiä toimijoita tälle alueelle kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon vauhdittamiseksi?

3. Toivon valtiolta selkeää linjausta vahvan ja demokraattisen metropolihallinnon synnyttämiseksi, jonka vastuulla olisi kunnista riippumaton päätösvalta seudun maankäytön, liikenteen ja asumisen kokonaisuudesta. Tämä vähentäisi kuntien välistä epätervettä kilpailua maankäytössä ja siten aukaisisi umpisolmuja Helsingin seudulla. Valtion on harkittava vanhojen, ehdoiltaan kirjaviiden arava- ja korkotukilainojen ehtojen helpotuksia. Erityisesti joidenkin yhdistettyjen alkuperäis- ja korjauslainojen korot uhkaavat muodostua kesämättömiksi vuokranmaksajien kannalta. (RK)

Lasse Männistö: Asuntorakentamista priorisoitava kaavoituksessa

1. Erillisen metropolipolitiikan kirjaaminen hallitusohjelmaan ja aiesopimuksen sopiminen metropolialueen kuntien ja valtion kesken oli konkreettinen ensiaskel seudun asuntopulan lievittämiseksi. Syitä tavoitteista jäämiseen on monia, mutta niistä pienin ei ole kovan rahan asuntotuotannon romahtaminen finanssikriisiä seuranneen laman seurauksena. Edellinen hallitus toteutti erittäin tärkeitä, etenkin julkisesti tuettuun rakentamiseen kohdistuvia, elvytystoimia.

2. Jatkossa tarvitaan yhä määrätietoisempia, konkreettisia, toimia seudun asuntopulan ratkaisemiseksi. Tärkeimmät toimet ovat metropolialueen kuntarakenneuudistuksen toteuttaminen, julkisen tuen kohdentaminen asuntorakentamisen lisäämiseen nykyistä tuottavammin sekä asuntorakentamisen priorisointi kunnallisessa kaavoituksessa. Nykyisten kehyskuntien ei voida jatkossa antaa luistaa asuntotuotannon tavoitteista pyrkien kuorimaan veronmaksajien kerman keskuskaupungista. Julkisen tuen kohdentuminen on arvioitava uudelleen. Kaavoituksessa pitää hyväksyä asuntotuotannon lisääminen ensisijaisena tavoitteena yli muiden.

3. Konkreettisia toimia julkisen asuntotuotannon edistämiseksi pääkaupunkiseudulla sekä kilpailun lisäämiseksi rakennusaluearhitoimien lisäksi. Asuntoministeri Kiurun puheet ovat kauriita ja kannatettavia, mutta julkisesti tuettujen vuokra-asuntojen rakentaminen on pohjalukemissa. Ministeri myös pysäytti lukuisia vanhuspalveluasuntohankkeita keväällä, mikä oli mielestäni virhe. Tulisi selvittää kaikki keinot, joilla kilpailua rakennus- alalla voitaisiin lisätä. (RK)

Valtuuston puheenjohtaja Katja Taimela:

Salo tarvitsee sosiaalisen rakennemuutoksen tukea

Kesäkuulla tuli tieto Nokian Salon tehtaiden lakkautuksesta. Suurin osa irtisanotuista on nelikymppisiä naisia, heistä monella on asuntovelkaa, perhe ja pienet koulua käyvät lapset. Miten tuleva seminaarikaupunkimme ja ihmiset jaksavat muutoksen yli?

Nokia on ollut Salon kaupungille merkittävä osa sen identiteettiä, "Noksu" paikallisille ihmisille. Työntekijät perheineen ovat rakentaneet omakotitaloja, sijoittaneet tulevaisuutensa kaupunkiin.

Katja Taimela (sd) on 37-vuotias Salon kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja kansanedustaja, suurtalouskokki koulutukseltaan. Miten kaupunki ja ihmiset jaksavat muutoksen yli?

A&Y: Nokian kohtalo on ollut markkinaseurannassa pitkään. Tuliko tieto lopettamisesta kaupunkilaisille yllätyksenä ja miten se vaikuttaa ihmisten tulevaisuuskoon ja elämiseen Salossa?

– Loppujäsenyys tuli yllätyksenä, vaikka olihan siitä puhuttu ja arveltu moneen kertaan eri yhteyksissä. Harva oli uskaltanut aidosti odottaa kaupungin suurimman työllistäjäyrityksen sulkemista. Toisaalta harva osaa hahmottaa edelleenkin, miten laajat vaikutukset tästä kaikesta kertaantuu. Nokia on

ollut keskeinen osa sitä kivijalkaa, jolle kaupunkia on rakennettu.

– Lopullinen päätös nosti tunteet pintaan. Osa työntekijöistä on ollut tyytyväisiä ainaisen epävarmuuden loppumiseen, mutta suuremmalla osalla on huoli omasta tulevaisuudesta ja taloudestaan.

A&Y: Mitä kaupunki, valtio ja EU:n rahastot voivat auttaa akuutissa tilanteessa?

– Kaupunki on lähtenyt siitä, että mahdollisimman monelle työttömälle (koskien myös muita kuin Nokialta saneerattuja) löytyy ratkaisu omalta seudulta. Haaste on kova, koska Nokialta irtisanotuita noin 80% on Salonseutulaista.

– Kaupunki, Ely-keskus, Te-toimisto, Yrityssalo ja seurakunta tekevät vahvaa yhteistyötä irtisanottujen puolesta. Jokaisella irtisanotulla on mahdollisuus henkilökohtaiseen palveluun, joka kestää kokonaisuudessaan 10 päivää ja tarkoitus on pohtia yhdessä tulevaisuuden rakennuspalikoita, joko koulutuksen, yrittäjyyden yms. kautta.

– Valtion toimenpitein on mahdollisuus saada uusia aloituspaikkoja koulutukseen ja Saloon on haettu myös Euroopan globalisaatio-rahastosta tukea. Salo on myös äkillisen rakennemuutospaikkakunnan statuksen omaava kaupunki, siihen on saatu jatkoa vuoden 2013 loppuun ja sen kautta mahdollistuvat erityiset tuet työllisyysperusteisesti pääsääntöisesti yrityksille.

A&Y: Kuinka kaupungin palveluiden rahoitus järjestyy tulevaisuudessa?

Salon kansanedustaja Katja Taimela 26.7. kaupungintalon edessä.

– Kaupungistamme on hävinnyt vajaassa viidessä vuodessa 6 000 työpaikkaa, näistä viimeisen vuoden aikana 2 500. On syytä muistaa se, että kolme teollisen työpaikan menetystä vie pidemmällä aikavälillä vielä lisäksi yhden palvelualan työpaikan.

– Suurimmat haastemme ovat talouden tasapainoitus ja uusien työpaikkojen syntyminen. Nykyinen palvelutaso ei ole mahdollinen, nykyisen kaltaisilla tuloilla. Verotulopohjamme tulee muuttamaan olennaisesti.

– Samalla peruspalveluiden laatu ja saatavuus on turvattava. Olen peräänkuuluttanut valtiolta sosiaalista ÄRM-tukea (=äkillisen rakennemuutoksen tukea), joka kohdistuisi peruspalveluihin, joiden kysyntä kasvaa tämänkaltaisessa kriisitalanteessa.

– Kaupungistamme on hävinnyt vajaassa viidessä vuodessa 6 000 työpaikkaa, näistä viimeisen vuoden aikana 2 500. On syytä muistaa se, että kolme teollisen työpaikan menetystä vie pidemmällä aikavälillä vielä lisäksi yhden palvelualan työpaikan.

A&Y: Kuinka kaupunki kykenee ohjaamaan voimavaroja ihmisten henkiseen hoitoon, kodeissa, kouluissa, päiväkodeissa ja työpaikoilla?

– Irtisanomisten vaikutukset näkyvät laajalti. Haasteeseen on vastattava nimenomaan kaupungin toimesta tilanteessa, jossa resurssit ovat valmiiksi tiukoilla. Kuntataloudessa on nykyisellään hyvin vähän sellaisia asioita, joista voidaan tinkiä. Meillä on ollut jo jonkin aikaa sellainen oravanpyörä käynnissä, että kun yhden miljoonasäästöt on saatu päätetyksi, seuraavat odottavat nurkan takana.

– Kaupungin slogan, "kaveria ei jätetä" tulee nyt toden teolla testiin. Yhteisöllisyys, naapuriapu ja

erilaisten sosiaalisten verkostojen tuki ovat jo vahvasti nostaneet päätään. Kriisitilanne tuo yhteisön yhteen.

A&Y: Kuinka salolainen identiteetti rakentuu "Noksun" jälkeen? Miten muutos vaikuttaa asumiseen, säilykö muuttovoittoisuus?

– Omasta kokemuksestani varsin moni haluaa jatkaa elämäänsä Salossa. Tämä johtuu osittain siitä, että suurin osa irtisanotuista Nokialaisista on nelikymppisiä naisia, heistä monella on asuntovelkaa, perhe ja pienet koulua käyvät lapset.

Kaikesta huolimatta Saloa pidetään kauniina pikkukaupunkina ja kuntaliitoksen jälkeenkin palvelut ovat kaupunkilaisten mielestä toimivia lähipalveluita.

– On muistettava, että Salo on ollut aikanaan paljon muutakin kuin Nokia. Meillä on vahva urheilukulttuuri ja monenlaista osaaamista. Meillä on muitakin kansallisesti merkittäviä yrityksiä. Salolainen identiteetti rakentuu monista asioista.

– Uutta Nokiaa tuskin koskaan saamme, eli kaupungin hyvinvointi rakentuu pienten ja keskisuurten yritysten kautta. Salolla on vahvat edellytykset säilyä IT-alan vahvana paikkakuntana. Myös uusia aloja on nousussa. Aika näyttää nouseeko niistä joku ylitse muide, Katja Taimela arvioi.

Risto Kolanen

Kirjoittaja on selostanut Asukasliiton seminaareja syksystä 2003 ja toimittanut lehteä numerosta 3-4/2011 alkaen.

ASUNTOUUTISIA SUOMESTA

Pupuhuhta muutosten kourissa

Pupuhuhan asuinalueen siluettia Jyväskylän keskustan koillispuolella Huhtasuon kaupunginosan kainalossa halkovat 1970-luvulla rakennetut lähiökerrostalot. Asukkaita on noin 1 900, koko pienalueella yhteensä 9 000.

Alueella on oma terveysasema, kirjasto, ala- ja yläkoulu, liikuntapuisto, päiväkotit, vanhusten päiväkeskus, kylätoimisto, lähikauppa, lähiöravintola, uimaranta ja jopa keilahalli. Pupuhuhan liepeille tulee elinkaarimallilla toteutettava tuhannen oppilaan koulu- ja päiväkotikeskuksen 1. vaihe on edennyt peruskiven muuraukseen, ja Kangasvuoren uudelle asemakaava-alueelle nousee asuinpienaloja.

Osa lähiöbuumin aikaisista vuokrakerrostaloista on silti tyhjiällä, käyttöaste on 87 prosenttia. – Erityisesti perheasuntojen tarjontaa on kysyntään nähden liikaa. Tarve olisi vuokratasoltaan kohtuulliselle pienasuntokannalle, yksioille ja kaksioille. Asuntokysynnän muutoksen lisäksi etäinen sijainti vaikuttaa vajaakäyttöön, sanoo Jyväskylän Vuokra-asunnot

Oy:n (JVA) asukaspalvelupäällikkö **Anu Kärkkäinen**.

JVA:lla on 7 500 vuokra-asuntoa Jyväskylän alueella. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus vapautti v. 2011 myyntirajoituksista 300 yhtiön asuntoa eri puolilla kaupunkia. JVA on myynyt Pupuhuh-

dassa yhden ARA:n päätöksestä vapautetun kiinteistön (kaksi rakennusta) ja lisäksi yksittäisiä osakehuoneistoja alueilla, joilla asuntojen vajaakäyttö on pysyvästi lisääntynyt.

Hilppa Kinnunen ei näe lähes 20 vuoden kokemuksella merkkejä

asuinalueiden sosiaalisesta eriytymisestä, vaikka Pupuhuhdassa joka neljäs asukas on maahanmuuttaja, työttömyysprosentti 26 ja kotitalouksien käytettävissä olevat tulot kaupungin alhaisimmat.

– Pupuhuhta on luonnonläheinen ja hyvin hoidettu alue, joukko- liikenne on kattava, kiinteistöjä huolletaan ja lähipalveluita on vielä. Täällä asuu paljon eläkeläisiä pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla sekä työssä käyvää väkeä. Sijainti olisi lapsiperheillekin ihanteellinen.

Kinnunen haluaa Pupuhuhdantie 20:n asukastoimikunnan sihteerinä edistää asuinympäristönsä viihtyvyyttä ja sosiaalisia oloja. Hänestä valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon ja peruskorjaamiseen pitää panostaa kaikissa olosuhteissa, ja nähdä vuokra-asumisen rooli yksilön eri elämäntilanteissa.

Pupuhuhdantie 20:n vuokratolokiinteistöön kuuluu kaksi asuinkerrotaloa ja 55 asuntoa. Talot peruskorjattiin vuonna 1998. Samassa yhteydessä Hilpan yksiö

muutettiin pieneksi kaksioiksi. Talloissa on kaapelitelesviiverkko. Aktiivisen asukasyhdistyksen ansiosta Huhtasuon terveysaseman lääkäri- ja sairaanhoitajapalvelut saatiin hiljattain turvattua ainakin joksikin aikaa.

Asukastoimikunnassa pohdittiin viimeksi asuntojen vajaakäyttöä ja sen seurauksia. – Kyllä se vetää vakavaksi, vaikka nämä talot eivät olekaan ARA-vapautettujen joukossa. JVA on luvannut turvata asukkaiden tilanteen mahdollisessa myyntitilanteessa. Asukkaat voivat myös halutessaan hakea JVA:lta uutta asuntoa. Mutta vielä ei olla siellä asti. Toivoisin, että talot säilyvät kaupungin omistuksessa jatkossakin. Jos meidän talokin myydään, miten joku kasvoton sijoittajaryhmä pystyy näitä tämän paremmin kehittämään ja miten käy vuokrille?, Kinnunen ihmettelee.

Satu Simonen

Kirjoittaja on jyväskyläläinen projektisihteerin ja Keljonkankaan asukasyhdistyksen aktiivi

ARA myönsi vapautuksen vuokra-asuntoja koskevista rajoituksista v. 2011 Pielles 2:n kahdelle kerrostalolle.

KELA:n etuuspäällikkö Heli Santamala: Yleisen asumistuen tarve kasvaa suurissa kunnissa

Kansaneläkelaitos on merkittävä toimija suomalaisten asumisen arjessa. Lehdelle vastasi ystävällisesti Heli Santamala, etuuspäällikkö Kelan asumistuki- ja työttömyysturvaryhmässä. Santamala pohtii pienituloisen etuuden kehittämistä.

Heli Santamala kertoo, että Kela maksoi v. 2011 lopussa yleistä asumistukea 167 000 ruokakunnalle, joissa asui reilu 300 000 henkilöä. Kasvua edellisen vuoden lopusta on muutama prosentti. Saajien määrä on kasvanut erityisesti suurissa kunnissa, Helsingissä 25 % ja muissa suurissa kunnissa 27 %. Yksinasuvien osuus on kasvanut tasaisesti viime vuodet ja v. 2011 lopussa yksinasuvien osuus tuen saajista oli lähes 60 %.

Eläkkeensaajien asumistukea maksettiin v. 2011 hieman yli 182 000 henkilölle ja opintotuen asumislisä noin 150 000 henkilölle.

Hankalaa tulojen ennakointi

A&Y: Suomen ”tukiviidakkoa” arvostellaan moniosaiseksi ja vaikeasti yhteen sovittavaksi. Näet Kelassa järjestelmän plussat ja miinukset. Onko jokin erityisen hyvä käytäntö? Entä erityisen työllistävä?

– Yleinen asumistuki ja eläkkeensaajan asumistuki sekä sotilasavustuksen asumisavustus kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön hallintoalaan. Opintotukeen liittyvät etuudet kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriölle. Kelan maksamat asumistuet ovat tulosidonnaisia, verottomia tukimuotoja. Se, että tukia on näin monta, voidaan nähdä ”tukiviidakkona”. Hyvä on se, että jokainen etuus huomioi kohderyhmänsä tarpeita.

– Hankalaa asumistuen toimeenpanon kannalta on se, että tuen hakijan tulot pitää arvioida vuodeksi eteenpäin. Pätkä- ja osa-aikatoimen maalisarvio ei aina osu kohdalleen, josta saattaa seurata tuen tarkistaminen, ja liikaa maksetun tuen takaisinperintä. Perheiden tilanteet muuttuvat usein ja tämä saattaa aiheuttaa myös muuta tuen tarkistamistarvetta. Erityisesti yleisen asumistuen saajan tukea voidaan joutua tarkistamaan useita kertoja vuodessa. Tämä työllistää Kelaa.

Pienituloisen etuus

A&Y: Asumistuki on suuren yleisön silmissä sidoksissa pientuloisuuteen, lue: työttömyyteen. Onko asia todellisuudessa näin?

ANNIKA SÖDERBLOM/KELA

Ihannejärjestelmä olisi sellainen, jossa elämäntilanteen muutokset eivät horjuttaisi säännöllistä tulovirtaa, etuuspäällikkö Heli Santamala sanoo.

HS: Asumistuki on pientuloisten etuus ja sen tavoitteena on tukea pientuloisia, henkilömäärältään suuria ruokakuntia pienentämällä rahallisia asumismenoja ja näin taata näiden perheiden asuminen kohtuullisen kokoisissa ja tasoisissa asunnoissa. Vuoden 2011 lopussa asumistukea saavien yksin-asuvien keskimääräinen bruttokuukausitulo oli noin 750 € ja lapsiperheiden vastaavasti 1 120 €.

Ei välineitä muuton ennustamiseen

A&Y: Pääkaupunkiseudun vuokrataso ja varsinkin Helsingin, on hyvin selkeästi muuta maata korkeampi. Karkaavastat ”tukikuntalaiset” Helsingistä halvemman asumisen alueille?

– Kelalla ei ole välineitä ennustaa muuttokäyttäytymistä.

A&Y: Asumistuki yhdistetään pääasiallisesti vuokralla asumiseen. Onko tämä mieluinen oikea?

– Yleisen asumistuensaajista noin 95 % asuu vuokralla ja eläkkeensaajan asumistuen saajistakin noin 90 %.

A&Y: Pääkaupunkiseudun vuokratasoja ollaan korottamassa niin vuokranantajien kuin yhteiskunnankin toimesta. Onko Kelalla laskennallista tietoa paljonko esimerkiksi 1 € neliövuokraan kuukaudessa lisäisi asumistuen saajien määrää?

– On vaikeaa arvioida kuinka paljon vuokrien pitää nousta jotta se vaikuttaisi tuensaajien määrään. Olennaisempaa tässä yhteydessä on työttömyysaste ja yleinen taloustilanne. Kela kyllä tekee omia ennusteita ja arvioita etuuksien kustannusvaikutuksista ja henkilöstöresurssilaskelmia tuleville vuosille, mutta valtakunnan tasolla.

Siirtymä jälkikäteiseen arviointiin?

A&Y: Lopuksi, millainen olisi ihannejärjestelmä, työmarkkina-, asumis- ja toimeentulotukien hoitamiseksi?

– Asumistukijärjestelmä on ainetta parempi. Vaikka nykyinen järjestelmä on osin vaikeaselkoinen, sen voidaan katsoa täyttävän siltä vaaditun tehtävän. Yleisen asumistuen perusajatus on se, että se voisi reagoida riittävästi ruokakunnassa tapahtuneisiin olosuhtemuutoksiin. Julkisuuteen tulee usein tietoon tilanteita jossa asiakkaalla on paljon muutoksia ja tuki on jouduttu tarkistamaan asiakkaan mielestä epäedullisella tavalla.

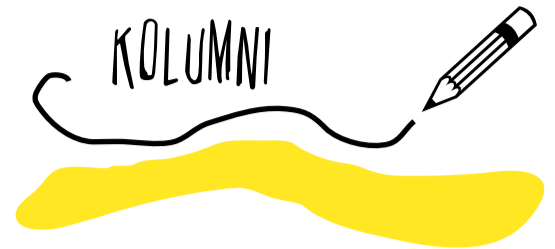
– Etuuksien toimeenpanossa voisi ajatella vielä nykyistä tiiviimpää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa eri yhteistyökumppaneiden välillä. Lisäksi yleisessä asumistuessa voidaan ajatella siirtymistä jälkikäteiseen olosuhteiden tarkasteluun. Tosin tämän mallin heikkoutena on takaisinperintä, joka jo nyt koetaan esimerkiksi opiskelijoiden kohdalla ongelmalliseksi. Opintotuen saajien kohdalla etuuden määrän voi vaivatta selvittää ja tulorajat löytyvät helposti.

– Ihannejärjestelmä olisi sellainen, jossa elämäntilanteen muutokset eivät horjuttaisi säännöllistä tulovirtaa. Pientuloisen kannalta on tärkeää, että esimerkiksi osa-aikatyön aloittaminen ei viivästyttäisi sovitellun työttömyysetuuden maksua ja johtaisi asumistuessa takaisinperintään.

Joustavaa järjestelmää olisi myös Kelan helppo hoitaa.

Toimitus kiittää Heli Santamala-asiointia valaisevasta vastauksesta. Ehkä ajastaikaan ryöpsähtelevissä Kela-debateissa on myös annos tietämättömyyttä Kansaneläkelaitoksen valtavasta työmäärästä ja sen monitahoisuudesta.

Hans Duncker

KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO JA KESTÄVÄ KEHITYS

Kansallismaisia ja historiallista rakennettua ympäristöä on suojeltava lyhytnäköiseltä rakentamiselta. Kansallinen kaupunkipuisto on yksi mahdollisuus säilyttää tärkeät ympäristöarvot jälkipolville.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kansallisen kaupunkipuiston tarkoituksena on säilyttää kaupunkimaiseen ympäristöön kuuluvan alueen kulttuuri- tai luonnonmaisema, historialliset ominaispiirteet tai kaupunkikuvaliset, sosiaaliset, virkistyselliset tai muut erityiset arvot. Laissa korostetaan arvokkaiden rakennusten, kaupunkikuvan, historiallisten puistojen suojelua ja hoitoa kokonaisuuksina.

Moniin Suomen kaupunkeihin viime vuosina perustettu kansallinen kaupunkipuisto, jonka perustamisselvityksen valmisteluvaihe on osoittautunut oivaksi arvokeskustelun välineeksi kaupunkisuunnittelijoiden ja kaupunkilaisten kesken. Muualla kuin pääkaupungissa.

Kestävä kehitys vaatii, että tuleville sukupolville taataan terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Kaikessa rakentamisessa on otettava huomioon luonnon vaatimukset. Erityisesti kaupunkirakentamisen lähtökohtana on oltava huolellinen suunnittelu ja elinkaariajattelu.

Helsingin hallinnossa ja päätöksenteossa elää yhä asenteita, jotka hidastavat kestävä kehityksen toteutumista käytännössä. Pääkaupungin päättäjät ovat muun muassa torjuneet kaikki aloitteet perustaa kansalliseen kaupunkipuisto Helsinkiin, koska voimassa olevassa yleiskaavaan on merkitty erityinen Helsingin kaupunkipuisto, jonka väitetään täyttävän kansallisen kaupunkipuiston kriteerit

Helsingin kaupunkipuiston alue alkaa pohjoisessa Vantaanjoen Pitkälästä, jatkuu Vanhankaupunginlahden kautta Kruunuvuorenselälle ja ulottuu etelässä merialueella Harmajan majakkasaareen. Lauttasaaren eteläranta lännessä ja idässä koko Suomenlinna ovat osa puistoa.

Helsingin kaupunkipuistoa väitetään kehitettävän kokonaisuutena sen omista lähtökohdista. Vuoden 2012 alussa hyväksyttiin puiston kehittämissuunnitelmat: - Helsingin kaupunkipuistoa kehitetään monipuolisena

virkistysaluekokonaisuutena, jonka keskeisiä teemoja ovat merellisyys, historia, luonto, kaupunkikeskeisyys ja toiminnallisuus.

Eräät vireillä olevat hankkeet näyttävät kuitenkin olevan ristiriidassa kehittämissuunnitelman kanssa.

Helsingin kaupunkipuiston selkäviesialueelle kaavaillaan kolmea raitiotiesiltaa penkereineen. Kruunuvuoren selän ylitse johtaisi suurin silta, joka olisi toista kilometriä pitkä ja kuusikerroksisen asuintalon korkuinen. Helsingin kaupunkipuiston saaristoalueelle, Hernesaaren edustalle kaavaillaan täyttömaalle nykyisestä rannasta puolen kilometrin päähän, Pihlajasaaren virkistysaaren viereen helikopterikenttää.

Toteutuessaan hankkeet tuhoaisivat tärkeän osan Helsingin merellisen luonnon- ja kulttuuriperinnön kokonaisuudesta. Helsingissä näyttää olevan todellinen tarve arvokeskustelulle.

Helsingin kaupunkipuistolta puuttuu lainsuojia, joka kansallisella kaupunkipuistolla on.

Suomen pääkaupunki voisi ottaa oppia Hangosta, Hämeenlinnasta, Kotkasta, Porista, Porvoosta, Seinäjoelta, Turusta tai Valkeakoskelta. Näissä kaupungeissa on jo ymmärretty kansallinen kaupunkipuiston merkitys arvokkaan ympäristön vaalimisessa ja säilyttämisessä jälkipolville.

Veli-Heikki Klemetti
Kirjoittaja on Asukasliiton hallituksen jäsen, asukasaktiivi Helsingin Kruununhaassa ja vihreiden edustaja monissa luottamuselimissä. Hän teki 40 vuotta tv-kuvaajan töitä uutis- ja ajankohtaisohjelmissa

PAKE-hanke

– yhdenvertaisuuden monimuotoisuus

Sisäasiainministeriön oikeusyksikkö on käynnistänyt vuoden 2012 alussa PAKE- Pakolaisten asumisen keskittyminen -hankkeen. Hankkeen tavoitteena on edistää pakolaisten kotoutumista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia.

Ministeriön huolena on maahanmuuttajien asumisen keskittyminen tietyille alueille. Tämä segregatiion ehkäisemishanke toteutetaan yhteistyössä ympäristöministeriön, suurten kaupunkien, ELY-keskusten, neuvottelukuntien ja järjestöjen kanssa. Euroopan unionin pakolaisrahasto (ERF) osallistuu hankkeen rahoittamiseen. Hankkeen tiimoilta järjestetään info- ja keskustelutilaisuuksia ja työpajoja Helsingissä, Vantaalla ja Turussa.

Toiveena kotoutumista tukeva kaupunkiseutu

Pakolaistaustaiset henkilöt ja perheet sijoittuvat usein asumaan kuntien vuokra-asuntoihin oleskeluluvan saatuaan. Ainakin osa pakolaistaustaisista ryhmistä asuu myös lähes kokonaan julkis- ja yleishyödyllisen vuokra-asuntokannan asunnoissa vielä pitkänkin maassaolon

jälkeen. Suurimmissa kaupungeissa on tapahtunut maahanmuuttaja- ja erityisesti pakolaistaustaisten väestöryhmien asumisen keskittymistä tiettyihin lähiöihin samaan aikaan, kun alueilta on suomalaisia kantaväestöä muuttanut pois. Asumisen keskittyminen vaikeuttaa kotoutumista, kun kontakteja kantaväestöön ei ole riittävästi. Lisäksi keskittyminen lisää syrjäytymisriskiä, koska samat alueet ovat usein suhteellisesti korkean työttömyyden ja alhaisen tulotason alueita myös kantaväestön osalta.

Ihmisoikeuksien toteutuminen asuinalueilla

Hankkeen avulla pyritään luomaan toimintamalleja, jotka edistävät pakolaisten kotoutumista ja ehkäisevät asumisen keskittymisestä johtuvia haittoja. Kitkaa asuinalueilla syntyy vuorovaikutuksen vähäisyydestä pakolaisten ja kantaväestön kesken ja eri väestöryhmien välisistä ennakkoluuloista. Pakolaisiin kohdistuu usein syrjintää ja rasismia omassa asuinympäristössään.

Erityisenä kohderyhmänä ovat syrjäytymisen vaarassa olevat ryhmät, kuten lapset, nuoret, ikäänty-

neet, vammaiset henkilöt, mielen-terveyskuntoutujat ja yhden huoltajan perheet. Näitä ryhmiä pyritään auttamaan ja tukemaan heidän omilla asuinalueillaan.

Irti vastakkainasettelusta

PAKE-hankkeen tarkoituksena on pidemmällä aikavälillä vähentää pakolaisten syrjäytymisriskiä ja nuorten ajautumista vastakkainasettelua eri ryhmien välillä ja parantaa näin asuinalueiden turvallisuutta.

Tarkoitus on myös parantaa kunnissa työskentelevän henkilöstön valmiuksia tarjota asumista ja muita palveluita pakolaisille ja vaikuttaa kantaväestön asenteisiin alueellisesti ja paikallisesti. Eräänlaisen punaisena lankana projektissa on yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja syrjimättömyyden periaatteiden sisällyttämistä osaksi pakolaisten vastaanottoa ja kotoutumista.

Kunnallisille ja muille päättäjille järjestetään ”keskittymäkävelyitä” ja hankekauden lopussa, vuoden 2014 lopulla, järjestetään valtakunnallinen seminaari. (A&Y)

YLEVIÄ PYRKIMYKSIÄ

– Jokaisella on oikeus liikkua vapaasti ja valita asuinpaikkansa kunkin valtion sisällä.

Näin kuuluu Yhdistyneiden Kansakuntien Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 13. artikla. Toteutuuko tuo ylevä pyrkimys tänään, tässä ja nyt? Tämän kysymyksen edessä olemme me kaikki nyt, kun ns. kolmas maailma haluaa toteuttaa ihmisyytään pakenemalla sotaa tai nälkäkuolemaa vaikkapa tänne kylmään ja kolkkaan Pohjolaan.

Koemmeko ehkä liiksi tänne muualta tulevan uhkana? Emme kai enää, mutta kyllä se taitaa olla niin, että maahanmuuttaja, oli hän statukseltaan kiintiöpakolainen, pakolainen tai ”normaali” maahanmuuttaja, lähtökohtaisesti on ongelma. Otamme kyllä tulijan vastaan, mutta vastaanotto voi tuntua tulijasta hieman varaukselliselta.

Kotouttamisohjelmat ovat meillä viritetyt ensisijaisesti tulijan työllistämiseen. Uussuomalainen pitää viritää meidän vakiintuneille työmarkkinoille tuottavaan työhön mahdollisimman nopeasti. Ensimmäiset asuinsijat ovat usein näitä ”välivarastoja”, vastaanottokeskuksia. Niitä ei liene kukaan koskaan ajatellutkaan pidempiaikaisiksi olinpaikoiksi, mutta varsinaisen sijoituspaikan löytyminen voi kestää ja elämän väliaikaisuus vaikeuttaa kotiutumista uuteen kotimaahan.

Nyt olisi jokaisen tahon tunnistettava ja ymmärrettävä näiden kansainvaellusten perimmäiset syyt. Tätä tellusta vaivaa meidän mistään piittaamaton ylikulutuskulttuurimme, liikakansoitus, ilmastonmuutos, maapallon antimien epäoikeudenmukainen jakautuminen.

YK:n Ihmisoikeuksien julistus on selkeää tekstiä:

– Jokaisella on...oikeus sosiaaliturvaan, nauttia hänen ihmisarvoon ja hänen yksilöllisen olemuksensa vapaalle kehittymiselle välttämättömiä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia.

Menestystä sisäministeriön hankkeelle. (UN)

ASUNTOUITISIA SUOMESTA

Raasepori palaa feodaaliaikaan

Raaseporin kaupunginhallitus päätti 18.6.2012 hyväksyä liikemies **Olli Muuraisen** edustaman Hjärnbruket Oy/Billnäsin Ruukki Oy:n ostotarjouksen KOY Ruukki-asunnoista. Se on taloudellisesti kaupungille huonompi kuin kilpaileva tarjous. Asukkaat ja paikalliset luotettavat toimijat olivat kilpailevan tarjouksen takana.

Asunnot sijaitsevat Billnäsin ja Fiskarsin kylissä. Parhailaan on menossa Billnäsin asemakaavotus. Kaavaehdotuksessa Billnäsin kylä käytännössä ”tarjotaan Olli Muuraiselle”. Muutama vuosi sitten hän sai ostaa Billnäsin ruukin vanhat teollisuusrakennukset maa-alueineen vain 1,1 miljoonalla. Jos hän saa ”lahjaksi” myös Ruukki-asunnot, on Billnäsinissä vallalla vanha feodaalinen komento.

Entinen Pohjan kunta lunasti ruukkien vanhat työsuhteasunnot kunnallisiksi vuokra-asunnoiksi 1980-luvulla. Ne korjattiin ajan vaatimuksia vastaavaksi ARAn avustuksilla. Asunnot ovat aina olleet haluttuja, vaikka niiden kunnossapito unohdettiin.

Kaavalla suojellut ruukkikylät

Omistaja oli vuosikausia suhtautunut vähintään välinpitämättömästi yhtiön kuntoon. Kun sitten palkattiin isännöitsijä, joka oimaisesti ylitti talousarvion tähtitieteellisesti, yhtiö siirsi tappiot vuokriin ja antoi isännöitsijän jatkaa työtään. Ja talous oli entistä

Sata ihmistä teki oikaisuvaatimuksen päätöksestä. Kuvan kohde Ruukintie 6 Billnäsinissä on kaupan yksi kohde.

enemmän kuralla. Kun Raasepori sitten anoi ARAn rajoitusten poistamista ja myyntilupaa, se myönnettiin. Billnäsin ja Fiskarsin ruukkikylät ovat kaavalla suojeltua valtakunnallisesti tärkeitä kulttuurihistoriallisia alueita. Ruukkiasuntojen kiinteistöjä pidetään kansallisomaisuutena.

Ruukkiasuntojen myymisessä

Raaseporin demarit olivat hallitsevan Rkp:n enemmistön mukana päätöksen takana. Päätöstä vastusti yksi demari neljän muun jäsenen lisäksi.

Haasteita asukasjärjestöille

Prosessin aikana on selvinnyt,

että yhteishallintolakia ei haluta noudattaa, vaikka se koskee kuntien omistamia vuokra-asuntoja. Syy on yksinkertainen: lain rikkomisesta ei seuraa sanktioita. Sanktiot on lakiin saatava.

ARA-rajoitteisissa vuokratoissa voidaan kaikki kulut siirtää vuokriin. Tämä mahdollistaa taloudellisen suurpiirteisyyden hal-

Päätösfaktat

Uuden Raaseporin kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä: 7 rkp, 4 sd, 1 vas ja 1 vihr. Kokouksessa 18.6. tehtiin kaksi vastaesitystä, molempien tarjousten hylkäämisen ja uudelleenmyyntiannon sekä Hakany Oy:n kilpailevan tarjouksen hyväksymisen puolesta. Hylkäys ensin hävisi äänestyksen vastaehdotusten välillä.

Esittelijän ehdotus voitti lopullisessa äänestyksessä 7-5, yksi rkp:n jäsen estynyt. Enemmistön muodostivat 4 rkp:n ja 3 sd:n edustajaa. Vähemmistössä olivat 2 rkp, 1 sd, 1 vihr ja 1 vas. Päätös, liitteet ja erilliset mielipiteet löytyvät verkosta: <http://kuntatoimisto.eken.as.fi/ktweb/> (A&Y)

linnossa. Kulut kasvavat vaikka asuntojen kunto on ala-arvoinen. Osa ruukkiasukkaista vei ylisuuret vuokrankorotukset oikeuteen. Sen päätöksessä todettiin, että asunnon kunto vaikuttaa vuokraan. Tämä periaate on saatava sisällytettyä lakiin, myös ARA-rajoitusten piirissä olevissa asunnoissa. Samoin on edellytettävä järjellistä talouden hoitoa.

Outi Lithen

Kirjoittaja on Ruukkiasuntojen hallituksen jäsen v. 2009–2012 ja Billnäsin asukastoimikunnan puheenjohtaja

ASUNTOUUTISIA SUOMESTA

Asukasyhdistys Raunistulan elämässä

Turun keskustan kupeessa sijaitseva Raunistula on vehreä, viireä ja kotoisa asuinalue. Tietylnainen ylpeys oman alueen kulttuurihistoriasta yhdistää asukkaita. Suomen vanhin asukasyhdistys Raunistulan asuinkiinteistöyhdistys ry juhlii 110-vuotista taivaltaan 20.10.2012 juhlassa.

Vanhat monimuotoiset puutalot, mielenkiintoisen muotoiset tontit ja vielä siellä täällä näkyvät jäljet kivijalkakaupoista ja käsityöläisten työtiloista sekä punatiiliset tehdasrakennukset kertovat osaltaan Raunistulan historiaa.

Suurimmaksi esikaupungiksi

1800-luvun lopulla Raunistulasta muodostui Turun suurin esikaupunkialue, kun maalta kaupunkiin tehdastöihin muuttava tilaton työväki asettui liian korkeiden asumisen elinkustannusten vuoksi helposti

kaupunkialueen ulkopuolelle.

Iso osa Raunistulan tämän päivän viehätystä syntyy pikkukylästä ja epäyhtenäisen yhteisön muodosta.

Raunistulaa asuttivat lähinnä vähävaraiset tehdastyöläiset, käsityöläiset ja pienkauppiat. Se rihotti villinä Turun kupeessa, vailla säästöjä rakentamisen, järjestyksen, hygienian tai paloturvallisuuden suhteen. Sosiaaliset ongelmat helposti kasaantuivat esikaupungeissa, ja julkisuudessa raunistulalaisten elämää kuvattiinkin mm. ”rauhattomaksi”, ”siveettömäksi” ja ”epäsäännölliseksi”. On erotettava työväestön tavallinen elämä ja alueella tapahtuneet levottomuudet toisistaan, tekijät kun eivät aina olleet samat.

Torpparien asialla

Julkisen sanan negatiivinen sävy Raunistulasta selittyy osaltaan poliittisilla syillä. Työväenyhdistys Tarmon talo on toiminut niin poliittisen sanan, kulttuuriharrastusten ja urheiluseurojen näyttämönä ja kokoontumispaikkana kuin kansalaissodassa 1918 punaisten päämajana.

Syksyllä 1902 perustettiin myös Raunistulan Torppanomistajain yhdistys päämääränään torpparien vapauttaminen. – Raunistulan torpparitan tekivät taksvärkkiä maanomistajille tontin vuokrasta. Yksi miestyöpäivä vastasi kahta naistyöpäivää. Jos jollakin torppa-

Konsantien viehättävän vanhoja puutaloja Raunistulassa.

rilla oli hevonen, sai hän tonttinsa vuokran kuitattua yleensä yhdellä taksvärkipäivällä. Pienenkin tontin taksvärkki oli kaksi miestyöpäivää tai neljä naistyöpäivää”, kertoo Raunistulan asuinkiinteistöyhdistyksen puheenjohtaja **Irene Laatikainen-Andersson**.

Laki esikaupunkialueiden torpparien vapauttamisesta astui voimaan v. 1939. Ensimmäiset torpparit saivat alueella ostaa itsensä vapaiksi vasta v. 1953, hän kertoo.

Vuonna 1944 Raunistula liitettiin osaksi Turkuja. Ja v. 1948 yhdistyksen nimi muutettiin Raunistulan Asuinkiinteistöyhdistykseksi. Se on toiminut aktiivisesti alueen viemäroinnin, vesijohtojen vetämisen ja katuvalaistuksen saamisen puolesta.

Nykykamppailuja ja kyläyhteisöhenkeä

Raunistulan historiallinen ilme on ollut useita kertoja kaavamuu-
tosten vuoksi moukarin uhan alla. Asukasyhdistys on näissä tilanteissa puolustanut ja ajanut asukkaiden etua.

– Suuri kamppailu oli päihittää ns. Turpiina-tien vetäminen läpi Konsanmäen ja samaisen mäen kerrostalokaavan kaataminen. Viimeisin sitkeä neuvottelu, joka on kestänyt yli 10 vuotta, on vanhan Barkerin kutomon alueelle kaavail-
tujen kerrostalojen kaavan muokkaaminen inhimilliseksi raunistulalaisten näkökannalta ja uuden tien saaminen Barkerin alueelle. Jos n.

800 uutta asukasta olisi alkanut käyttää Raunistulan idyllisiä pikuteitä, olisi tungos ollut varmasti sietämätön, Laatikainen-Andersson arvioi.

Yhdistys järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia kuten Raunistula-kierroksia, vuosittaista yhteislauluiltaa ja keväistä pihakirpputoripäivää. Jäsenet voivat myös vuokrata pientä maksua vastaan peräkärryä, oksasilppuria ja pensasaitaleikkuria. Asukasyhdistys kokoaa edelleen alueen asukkaita yhteen ja voimistaa Raunistulan kyläyhteisöllistä henkeä.

Yhteys: <http://www.raunistula.fi>

Tea Jäske

Kirjoittaja on 32-vuotias työvalmentaja ja kansalaisaktivisti, joka asuu alueella

Samoksen vanha limonaditehdas.

Ilmarisen indeksi

Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen on yksi Suomen asuntomarkkinoiden yleishyödyllisistä toimijoista. Yhtiö omistaa mm. Helsingin Vuosaaressa ison vuokraloyhtiön. Valtion korkotuella rakennetut Arava-rahoitteiset (nyk. ARA-rahoitteiset) asuintalot vapautuvat pääsääntöisesti vuokrasääntelystä neljänkymmenen vuoden kulluttua rakentamisesta. Vuosaaressa, itäisessä Helsingissä, sijaitsevien vuokralojen valmistumisesta on kulunut tuo vaadittu aika ja nyt Ilmarinen onkin vapaa määrittelemään näiden 1960-luvulla valmistuneiden kerrostaloasuntojen vuokran markkinaehtoisesti.

Korotuksesta ilmoitettiin asukkaille kirjeellä toukokuussa. Korotusten perustelu on tuossa kirjeessä vähän outo. Alun alkaen säännöstelyn alaisten asuntojen vuokrat kun olivat ennen korotusta ympärille myöhemmin rakentuneen uuden Vuosaaren hintatasoa alhaisemmat. Näinhän ai-

van ilmeisesti on käynyt, mutta onko ”...asuinalueen muiden vastaavien huoneistojen markkinavuokrataso.” sovelias kriteeri nostaa muiden, huomattavastikin aiemmin rakennettujen asuntojen vuokria tuolle markkinatasolle?

Tämäntyyppisten asuntojen vuokrat ovat lähtökohtaisesti indeksiin sidottuja, eli vuokraneliön hinta seuraa yleistä hintakehitystä. Ilmarinen ilmoittaa uuden sopimusvuokran olevan edelleen sidottu indeksiin ”... mutta on aina vähintään neljä prosenttia.”

Käytännössä noissa taloissa esimerkiksi 51 neliön kaksion vuokra on ”kehittynyt” vuodesta 2010 tähän mennessä 612 eurosta 725 euroon. Talon vuokria on korotettu siis viimeisen kahden vuoden aikana 18,5 %.

Nyt on sitten tältä osin ja jatkosakin eläkevakuutusyhtiön tulovirta taattu neljän prosentin indeksillä. (UN)

1 (1)

VUOKRASOPIMUKSEN UUSIMINEN

Hyvä Neitsytsaarentie 2,4,6,8:n asukas,

Seuraamme vuokramarkkinoita ja niissä tapahtuvia muutoksia aktiivisesti. Selvitystemme mukaan vuokranne on jäänyt jälkeen asuinalueen muiden vastaavien huoneistojen markkinavuokratasosta. Edellä kerrotun johdosta ehdotamme vuokratason tarkistamista asuinalueen markkinavuokran tasolle sekä samalla vuokrasopimuksen ehtojen muuttamista. Lähetämme ohessa uudet vuokrasopimukset hyväksymistänne ja allekirjoitustanne varten.

Uuden sopimuksen vuokratarkistus on edelleen sidottu indeksiin, mutta on aina vähintään neljä prosenttia.

Indeksi seuraa aina yleistä hintakehitystä. Ilmarisella indeksi on vakio.

SULOISESSA SUVISESSA SUOMESSAMME

Rakkaan äidinkielemme eräs perusvoima on alliteraatio. Siis lauseen tai ilmaisun sanat alkavat samoilla kirjaimilla. Kauniistihan se toteutuu tuossa otsikossani: SuSuSu. Vaan siinä ei voi asua.

Alkukesästä sairastelin, joten oli aikaa lukea lehtiä ja nettijulkaisuja hieman tarkemmin.

Syntyi ajatus, että pitäisköhän tuo muodollisesti hieno otsikko muuttaa paremmin nykymenoä vastaavaksi.

Sataa, sataa ropisee...

Tämän armasta kotimaatamme laittamattomasti kuvaava uusi otsikkoni on paitsi sään puolesta, myös suora kuvaus tämän hetken talonrakentamisen politiikastamme.

"Sataa, sataa ropisee" sanoo Nalle Puh kun hän yrittää ilmapallon kannattamana lentää mehiläis-pesän luokse kahmimaan itselleen hinajaa.

A. A. Milne joka kirjoitti Nalle Puhin tarinat varasi itselleen maailman missä saattoi viettää toisenlaista elämää. Tämä oli se taikametsä jossa Risto Reipas tapasi kaikki ystävänsä, Nasun, Tiikerin, Ihaan ja koko muun porukan.

Meillä täällä suloisessa...ei ole tänään tällaista taikametsää. Sen viimeinen ilmentymä olivat rintamamiestalon ja sen hengen viimeinen, joskin heikentyvä toteutus – hartiapankkirakentaminen.

Sen jälkeen meidät karkoitettiin paikoista joissa tavoiteltiin parempaa huomista. Me suomalaiset lähdimme omalle exoduksellemme. Taakse jäivät Risto Reippaan satumetsä, Narnia, Sormusten Rivendale ja ennen kaikkea itsemme päätettävissä oleva asuminen.

Hop-Skop-Kop-Syp-Leonia-Merita-Nordea-Sampo-Danske-Pop

Saattoi jokin rahoituslaitos unohtua matkan varrella. Meidän on hyvä muistella menneitä, kun puhumme asumisesta. Valtaosa uudisrakentamisesta on rahoitettu tämän väliotsikon alla. Samaan aikaan ko. pankit/finanssilaitokset ovat omistaneet valtaosan kiinteistövälytyksestä.

Mikään lakisääteinen tai julkinen taho ei ole suitsinut tätä ketjua; kunta, pankki, rakennusliike, kiinteistövalttaja, vakuutusyhtiö - lopullista ja kohtuutonta liikevoittoa.

Hän tulee...

Tämän "pysähtyneisyyden" tilanteen voi vain Risto Reipas saada muuttumaan. Meidän Risto Reippaamme on nykyinen asuntoministerimme **Krista Kiuru**.

En ehdota mitään identiteettivarkautta kun sanon; lippis päähän, kysy neuvoksilta miksi sovittuja uudisrakentamistavoitteita ei ole saavutettu – eikä edes yritetä saavuttaa.

Miten ARA toteuttaa lakisääteiset velvoitteensa? Mikä on painopistekuntien virkamiesten, rahoittajien ja valtuutettujen keskinäiset riippuvuussuhteet?

Näitä asioita Risto Reippaamme toki kysyy vain niissä kunnissa, missä sosiaalisesti tuettu asuntotuotanto ei toteudu.

Nyt odotan sienien tuloa, ettei tarvitse elää pelkkiä korvasieniä syömällä.

Herkkutattisyyksiä toivottaen

Hans Duncker

Kirjoittaja on Asukasliiton hallituksen jäsen, aktiivinen eläkeläinen, joka työskentelee edelleen rakentamisen parissa

Monitaitoinen Carita Kärkinen aloitti

Carita Kärkinen aloitti Asukasliiton toimistosihteerinä toukokuun alussa. – Tähän mennessä työnkuvaani on kuulunut syksyn seminaarin ja liittokokouksen valmistelu, nettisivujen ja jäsenrekisterin päivitys, hallituksen kokousvalmistelut ym. rutiinit siivouksesta lähtien.

Hän työskenteli aiemmin viestinnän assistenttina Paperiliiton, Senaatti-kiinteistöjen ja Helsingin kaupungin rakennusviraston tiedotuksessa. Veronmaksajissa Carita toimi lakiosaston sihteerinä sekä Kirkon alojen ammattijärjestöissä toiminnanjohtajan sihteerinä. – Työnkuvani ovat aina olleet varsin laajoja. Vaadin työltäni haasteita, vaihtelua sekä esimiehen hyvää johtamiskykyä. Järjestötyön kenttä on tullut vuosien saatossa tutuksi. Työurani erilaisissa työkalu- ja kulttuurissa on mielestäni antanut loistavat eväät mukautua erilaisiin toimintaympäristöihin.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen tämä nainen on kouluttautunut jatkuvasti työuran ohella ja hän valmistui painopinnanvalmistajaksi kesällä 2010. – Kaikissa tehtävissäni olen suunnitellut ja toteuttanut painotuotteita - graafinen ala onkin lähimpänä sydäntäni. Pidän aikuisopiskelusta ja voisin harrastaa sitä loputtomiin. Olen suorittanut myös tietojenkäsittelyn ammattitutkinnon (ohjelmistotuki) sekä mainonnan perustutkinnon.

Carita Kärkisellä on kokemusta tiedotus- ja toimistotöistä.

Carita on asunut koko ikänsä Helsingissä kaupungin vuokra-asunnoissa, lapsuuden Oulunkylän Veräjämäessä ja aikuisiän pääosin Vuosaarissa. – Kaksostyttäreni kasvoivat rivitalossa ja tällä hetkellä nautimme puolisomme kanssa oloamme viihtyisässä puukerrostalossa. Lapset ovat

jo lentäneet pesästä ja olemmekin jo toista vuotta saaneet nauttia ensimmäisen lapsenlapsemme tuomista ilon hetkistä.

– Toivon, että Asukasliitto voisi osaltaan aktivoida yhteiskunnasta kadonnutta yhteisöllisyyttä sekä asukkaiden entistä suurempaa vaikutusmahdollisuutta. **(RK)**

ASUKASLIITON VALTAKUNNALLINEN Asumisalan syysseminaari Salossa 15.–16.9.2012

Sokos Hotel Rikalassa, Asemakatu 15, 24100 Salo

LAUANTAI 15.9.2012

- ◆ Seminaarin avaus, puheenjohtaja **Tarja Rantanen**
- ◆ Salon kaupungin tervehdys, kaupunginjohtaja **Antti Rantakokko**
- ◆ ARA-asuntojen tulevaisuus, ARA:n rahoitusjohtaja **Heli Huuhka**
- ◆ Kokemuksia kuntaliitoksesta, Salon kaupungin hallituksen puheenjohtaja **Juhani Nummentalo**
- ◆ Onko vuokralaisdemokratiasääntö kehitettävissä, kysyvät helsinkiläiset, Asukasliiton varapuheenjohtaja **Tuula Hänninen**

SUNNUNTAI 16.9.2012

- ◆ Asumisen turvallisuus, toiminnanjohtaja **Pertti Villo**
- ◆ Asuntopoliittinen katsaus, kansanedustaja **"Julma" Juha Väättäinen**

Asuntoministeri **Krista Kiuru** vieraillee syysseminaarissa.

Lisätiedot: www.asukasliitto.fi

ASIANAJOTOIMISTO

VIILO & VAINIO OY

Topeliuksenkatu 7 A • 00250 HELSINKI
Puhelin 010 8411 000 • Fax 010 8411 009
Sähköposti: etunimi.sukunimi@asianajotoimistoviilo-vainio.fi

ASUKASLIITON
NEUVONTAPUHELIN
0600-97272
Arkisin klo 10 -14

- asukkaan oikeudet vuokrasuhteessa
- miten toimia kun asiat eivät etene isännöitsijän kanssa
- asunto-osakeyhtiön korvauskysymykset, mm. korjaus- ja homeongelmat
- osakkeenomistajan valta asunto-osakeyhtiössä
- uuden asunto-osakeyhtiölain määräykset

Puhelun hinta 1,68 e/min + pvm

HELSINKI

PAVI

Honkanummentie 6, Vantaa, puh. 875 2595
www.hki-pavi.fi

TANSSIA
18.4.–14.10.2012
ke 20-00.30 • pe 20-01 • su 17-22

TANSSIKURSSEJA PÄÄSYLIPUN HINNALLA!

Tee! Perinteiset Aidot Pavatanssit